

VI Podhalańska Wystawa Zwierząt Hodowlanych (Ludźmierz, 8–9.07.2017)

Organizatorzy Wystawy w słowie wstępnym powiedzieli: „*Jest nam niezmiernie miło gościć Państwa Na VI Podhalańskiej Wystawie Zwierząt Hodowlanych w Ludźmierzu. Ludźmierz – to jedna z najstarszych wsi na Podhalu, której „pisana” historia zaczyna się od 1234 r. Znana jest z sanktuarium, w którym jest figura Matki Boskiej Ludźmierskiej z około 1400 r. Są to tereny od wieków związane z rolnictwem – hodowlą zwierząt. Wypas owiec i produkcja oscypka są symbolem Podhala. Ta piękna tradycja jest kontynuowana – miesiąc temu Ludźmierz został uhonorowany jako miejsce szczególne, pielęgnujące i chroniące tradycje regionalne i pasterskie – inaugurując Wielki Redyk Karpacki. Dla ludzi Podhala, którzy wyrosli w szacunku dla zwierząt i ziemi ojców Ludźmierz jest miejscem szczególnym. Dlatego cieszymy się z faktu, że tak liczna grupa hodowców zaszczyliła nas swą obecnością. Życzymy wszystkim wystawcom, publiczności, uczestnikom VI Podhalańskiej Wystawy samych sukcesów oraz pomyślnej realizacji zamierzonych planów”.*

Wystawy i pokazy zwierząt gospodarskich czynnikiem wspierającym realizację programów ich doskonalenia

Udział rolników-hodowców w tych wystawach i pokazach, prezentowanie najlepszych i najładniejszych zwierząt oraz uzyskiwane nagrody i wyróżnienia działają mobilizująco i dopingują do osiągania coraz lepszych wyników hodowlanych i produkcyjnych. Corocznie na terenie całego kraju organizowane jest 25 wystaw i pokazów – krajowych i regionalnych, dając możliwość szerokiej publiczności bezpośredniego kontaktu ze zwierzętami, a ich hodowcom – z konsumentami oraz przedstawicielami organizacji hodowlanych, naukowych, a także z władzami samorządowymi. W Wystawie w Ludźmierzu uczestniczyli hodowcy z województwa małopolskiego oraz sąsiednich. Na terenie województwa małopolskiego utrzymywanych jest około 105 000 krów, w tym kontrolą użytkowości mlecznej objęte jest 11 364 szt. w 701 oborach (średnio 16,2 szt. w oborze). Średnia roczna wydajność od krowy objętej kontrolą użytkowości mlecznej wynosiła w 2016 r. 5954 kg mleka, 4,13% tłuszczu i 3,32% białka.

Wydajność w poszczególnych rasach w 2016 r.

Rasa	n	Wydajność		
		mleka	tłuszczu	białka
hf cb	3870	8020	4,03	3,32
hf czb	1512	6330	4,22	3,36
sim	295	5528	4,08	3,32
pc*	1876	3900	4,33	3,36
pcb*	146	5009	4,26	3,23
pczb*	2981	4377	4,15	3,23
Montbeliarde	22	5367	3,96	3,30
Jersey	14	5363	4,73	3,61
mieszance	638	6415	4,19	3,38
białogrziety	4	3567	4,89	3,58
inne	6	5272	4,18	3,18

*Ponad 90% krów w tych rasach jest objętych programem ochrony zasobów genetycznych.

Dla przypomnienia, w grudniu 2016 r. krajowa populacja bydła wynosiła 4 650 000 szt., w tym 2 250 000 krów mlecznych i około 130 000 krów mięsnych, tzw. „mamek” dających mleko tylko na odchów potomstwa. Kontrolą mleczności w 20 893 oborach (o średniej obsadzie krów 37 szt.) objęte było 768 750 krów o średniej rocznej wydajności 7865 kg mleka, 4,11% tłuszczu i 3,37% białka.

Tegoroczna Wystawa Zwierząt Hodowlanych odbyła się po raz kolejny na terenie miejscowości Ludźmierz – najstarszej wsi na Podhalu u podnóża Tatr. Organizatorzy Wystawy w otoczeniu pięknych gór i stawów zapewniają uczestnikom przegląd różnych ras i gatunków zwierząt gospodarskich. Organizatorami Wystawy byli: gmina Nowy Targ – wójt J. Smarduch, starosta powiatu Nowy Targ – K. Faber, gmina Czarny Dunajec – wójt J. Babicz, MZHBiPM – prezes Z. Młyński, Podhalańskie Stowarzyszenie Jeździectwa „Pro Nati” – prezes W. Ścisłowicz, PFHBiPM, Przedstawicielstwo w Krakowie – kierownik W. Rasiński, a współorganizatorami m.in.: Gmina Szaflary, Spółdzielnia Mleczarska „Mlekwita”, OSM Radomsko, Zakład Produkcji Mleczarskiej Nowy Targ, MZHKoni w Krakowie, RZHOiK w Nowym Targu, ZHKRiDO z siedzibą w Wiśniowej, PZHGP w Waksmundzie, kwartalanik „Serce Podhala”, MODR w Karniowicach, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Nowym Targu, KCHZ w Warszawie, a także instytucje wspierające, takie jak: ARR, KZHCBP z siedzibą w Jodłowniku, ARiMR, MCB w Krasnem. Patronat honorowy sprawowali: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – K. Jurgiel, marszałek woj. małopolskiego – J. Krupa, a medialny: TVP3, 24tp Podhale, „Tygodnik Podhalański”, Podhale region, TV Góral info, „Hodowla i Chów Bydła”.

Opiekę weterynaryjną sprawował lekarz wet. J. Baraniak z gabinetu weterynaryjnego w Nowym Targu, a komisarzem Wystawy był prof. J. Treła z Instytutu Zootechniki PIB w Balicach.

Wystawa Bydła Mlecznego

Zgromadziła bardzo liczną publiczność, w tym młodzież i dzieci. Na zaproszenie organizatorów Wystawy przybyli m.in. pracownicy służb związanych z rolnictwem ze starostwa i gmin.

Byli też posłowie, senatorowie, radni sejmiku małopolskiego, powiatu i gmin, sołtysi oraz rolnicy, hodowcy. Dużą grupę stanowili przedstawiciele PFHBiPM, m.in. prezydent – L. Hądzlik, wiceprezydent – S. Mierzejewski, dyrektor PFHBiPM – S. Kautz, dyrektor Biura RO Parzniew – M. Rodak, dyrektor KCHZ – L. Sobolewski, prezesi związków hodowlanych – J. Czubski, E. Beneš i W. Drożdż, Główny Hodowca OHZ Dębówka – A. Karnkowski, wielki przyjaciel górali i Podhala. Znaczną grupę stanowili pracownicy Instytutu Zootechniki PIB w Balicach z prof. R. Eckertem na czele. Wśród licznych gości na Wystawie byli obecni przedstawiciele branży mleczarskiej, m.in. przewodniczący RN Zakładu Produkcji Mleczarskiej Nowy Targ – H. Folwarski, prezes OSM Radomsko ds. produkcji – A. Kasperkiewicz, dyrektor ZPM Zakopane – A. Nita. Po raz pierwszy na Wystawie Podhalańskiej zjawili się pracownicy OHZ w Osieku z prezesem – T. Krzemieniem i Głównym Hodowcą – J. Bryndzą, którzy przedstawili liczną grupę zwierząt. Znalazło się wśród nich wiele wiceczempionów, czempionów oraz superczempion Wystawy – duże gratulacje.

Po wspólnym zdjęciu hodowców i organizatorów – zgromadzoną publiczność, hodowców i zaproszonych gości serdecznie przywitał kierownik Przedstawicielstwa PFHBiPM w Zabierzowie – W. Rasiński. Z kolei zabrał głos prezydent PFHBiPM – L. Hądzlik, który po krótkim przemówieniu w towarzystwie starosty, wójtów, prezesa MZHBiPM – Z. Młyńskiego i prezesa „Pro Nati” – W. Ścisłowicza dokonał otwarcia Wystawy Bydła Mlecznego.

Ocena Zwierząt. Wszystkie zwierzęta przedstawionych ras były oceniane przez Komisję w składzie: K. Korytkowski, PFHBiPM – sędzia Główny i W. Iwulski, hodowca bydła z Ludźmierza – asystent sędziego. Komisja dokonała oceny 53 szt. bydła w różnych kategoriach produkcyjnych w rasie phf odm. czarno-białej i czerwono-białej, polskiej czerwonej i polskiej czerwono-białej. Nagrodzone zostały następujące zwierzęta:

- W grupie jałówek cielnych czempionem została Azala (kat. 5) z hod. OHZ Osiek Sp. z o.o., wiceczempionem Auete (kat.

- 7) z tej samej hodowli;
- W rasie phf odm. czarno-białej w pierwiastkach na czempiona została wybrana Hawajka (kat. 12) z hod. OHZ Osiek Sp. z o.o., a na wiceczempiona Wilga (kat. 21) z hod. S. Zająca z Działu;
 - W grupie krów w II i wyższej laktacji w rasie phf odm. czarno-białej czempionem została Fama (kat. 38) z hod. OHZ Osiek Sp. z o.o., a wiceczempionem Martie (kat. 27) z tej samej hodowli;
 - W rasie phf odm. czerwono-białej (10 szt.) czempionatem uhonorowano krowę Kawka (kat. 49) z hod. P. Buły z Morawczyny, a wiceczempionatem krowę Jagoda (kat. 51) z hod. S. Zająca z Działu;
 - W rasie polskiej czerwonej (10 szt.) czempionem została Jagoda (kat. 66) z hod. M. Kowalczyka z Gronkowa, a wiceczempionem Wiera (kat. 64) z hod. Marii Myrdy z Zausznego;
 - W rasie pc krowa Spizana (kat. 68) z hod. Anny Zubek z Suchego była na Wystawie najstarszą sztuką (ur. 15.04.2006 r., po buhaju Felek Nr rej. PL000607008437G, o życiowej produkcji mleka w 10 laktacjach: 22 200 kg mleka – 3,82% tłuszczu (864 kg) – 3,25% białka (772 kg);
 - W rasie polskiej czerwono-białej (12 szt.) czempionem została Astra (kat. 74) z hod. T. Kawy z Frydmana, a wiceczempionem Winoska (kat. 77) z tej samej obory.

Krowy w rasie polskiej czerwonej i polskiej czerwono-białej są objęte (ok. 90%) Progra-

mem ochrony zasobów genetycznych.

Wszystkie oceniane sztuki zostały zakwalifikowane do I kategorii. Spośród wszystkich czempionów wybrano najładniejszą pod względem budowy i pokroju na superczempionkę Wystawy – została nią krowa z hod. OHZ Osiek Sp. z o.o. rasy phf odm. czarno-białej Fama (kat. 38), Nr rej. PL005315789565, po buhaju Garolletto ET US 62336818, o maks. wyd. za 305 dni doju: 15 059 kg mleka – 4,17% tłuszczu – 3,18% białka.

Po zakończeniu oceny i prezentacji nagrodzonych czempionów odbył się pokaz cieliczek hodowlanych, prezentowanych przez młodych hodowców w strojach ludowych i regionalnych. Pokazy te są organizowane przez MCB w Krasnem Sp. z o.o. i corocznie cieszą się dużym uznaniem publiczności. Po prezentacji „młodzi hodowcy” zostali nagrodzeni gromkimi brawami publiczności, a organizatorzy wręczyli im wiele dyplomów i nagród rzeczowych, za które sponsorom serdecznie dziękujemy.

Regionalna Wystawa Owiec

Organizatorem tej Wystawy był Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu, który swą działalność skupia na zagadnieniach organizacji pracy hodowlanej, ocenie użytkowej, prowadzeniu ksiąg i dokumentacji hodowlanej. Związek prowadzi także działalność gospodarczą, m.in. eksport jagniąt, który w 2017 r. wyniósł 8562 szt. o masie ciała 13 122 kg, za które uzyskano kwotę 1 146 000 zł. Na terenie działania Związku oceną użytkową objęte są następujące rasy owiec:

– polska owca górską	2320 szt. – 34 stada
– czarnogłówka	371 szt. – 2 stada
rasy rodzime (program ochrony zasobów genetycznych)	
– polska owca górską odm. barwnej	2221 szt. – 37 stad
– cakiel podhalański	9116 szt. – 118 stad
– polska owca pogórza	799 szt. – 13 stad
– olkuska	854 szt. – 31 stad
– wrzosówka	489 szt. – 5 stad
– świniarka	411 szt. – 6 stad
– czarnogłówka	1757 szt. – 27 stad
kozy:	
– anglonubijska	25 szt. – 1 stado
– karpacka	81 szt. – 7 stad

Na Wystawie zaprezentowano następujące rasy:

owce:

- cakiel podhalański – 3 tryki, 4 maciorki, hod. S. Barnaś, Czerwienne
- cakiel podhalański – 3 tryki, 5 maciorek, hod. F. Plewa, Harkłowa
- polska owca górską – 3 tryki, 3 maciorki, hod. Anna Bartol, Czerwienne
- polska owca górską odm. barwna – 4 tryki, 6 maciorek, hod. J. Kuczaj, Łętowe
- polska owca górską odm. barwna – 2 tryki, 4 maciorki, hod. S. Maciarz, Harkłowa
- polska owca górską – 3 tryki, 5 maciorek, hod. K. Fudala, Olszówka
- owca olkuska – 2 tryki, 5 maciorek, hod. G. Radała, Raba Wyżna
- czarnogłówka – 4 tryki, 6 maciorek, hod. M. Jarosz, Łękowe
- wrzosówka – 3 tryki, 6 maciorek, hod. W. Długosz, Kokuszka

(wszyscy hodowcy owiec pochodzą z województwa małopolskiego)

kozy:

- rasa anglonubijska – 4 koziołki, 5 kóz, hod. U. Tora, Pisarzowice, woj. śląskie
- rasa karpacka – 4 kozy, hod. L. Górny, Ochotnica Górna, woj. małopolskie

Komisja oceny owiec stwierdziła, że prezentowane zwierzęta miały wysoką wartość genetyczną zgodną ze wzorcem rasowym i były dobrze przygotowane do pokazu.

Regionalna Wystawa Królików Rasowych

Organizatorami tej części Wystawy byli: Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie oraz Małopolskie Stowarzyszenie Hodowców Królików Rasowych i Drobiu Ozdobnego. Prezentowane zwierzęta pochodziły od hodowców z województw – małopolskiego, podkarpackiego i śląskiego. Komisja w składzie: M. Hudak i S. Forberger oceniła ponad 160 królików następujących ras – belgijski olbrzym: biały, szary i żelazisty; olbrzym srokacz czarny; baran francuski niebieski; wielki jasnosrebrzysty; szynszyl wielki; wiedeński: niebieski i niebiesko-szary; niebieski biały burgundzki; nowozelandzki: czerwony i biały, podpalany czarny; hermelin niebieski; karzełek zajaczek biały; czerwony satynowy karzełek; rex satynowy karzełek; rex srebrzystożółty; rex biały czerwonoooki; karzełek ryś; rex ryś; karzełek rex pomarańczowy; rex dalmatyński trójbarwny.

Wystawione w cieniu dużego namiotu króliki cieszyły się dużym zainteresowaniem zwiedzających, a szczególnie dzieci i młodzieży.

Z boku namiotu, w cichym kąciuku mieściło się stoisko z gołębiami, gdzie prezentowano różne rasy w różnych kolorach. Można było nie tylko podziwiać je, ale także kupić oraz uzyskać wiele ciekawych informacji o tych szlachetnych i inteligentnych ptakach.

W godzinach popołudniowych wręczano

dyplomy dla hodowców, którzy uzyskali wyróżnienia dla prezentowanych zwierząt. Następnie rozpoczął się „Wieczór hodowcy”, na który zaproszono: uczestników pokazów, zaproszonych gości, rolników uzyskujących znakomite wyniki hodowlane i produkcyjne, przedstawicieli różnych stoisk informacyjnych, a także handlowych. Bawiono się przy cichej muzyce do słuchania i głośnej do tańca do późnych godzin wieczornych. W pierwszym dniu Wystawy odbyły się występy różnych zespołów wokalnych i tanecznych, które z dużą przyjemnością oglądała i słuchała zgromadzona publiczność, nagradzając artystów zasłużonymi brawami.

W drugim dniu imprezy po mszy św. w sanktuarium w Ludźmierzu nastąpiło uroczyste otwarcie VI Podhalańskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych. Wśród licznie zgromadzonej publiczności, zaproszonych gości, organizatorów oraz najważniejszych uczestników Wystawy – rolników i hodowców znajdowało się wiele znanych i zasłużonych dla Podhala osób. Wszystkich zgromadzonych w imieniu organizatorów powitali: wójt gminy Nowy Targ – J. Smarduch, starosta – K. Faber, prezydent PFHBiPM – L. Hądzlik i prezes MZHBiPM – Z. Młyński, uznając Wystawę za otwartą. Następnie rozpoczęto wręczanie dyplomów, pucharów i nagród rzeczowych dla wyróżnionych hodowców. Kolejnymi przedsięwzięciami były: Konkurs Wiedzy Rolniczej, Pokaz Owczarek Podhalańskich, Konkurs Młodego Hodowcy i Pokaz Zaprzęgów Konnych. Do późnych godzin wieczornych występowały

regionalne zespoły muzyczne i taneczne, w tym zespół „Bayer Full”.

Serdeczne podziękowania należą się wystawcom, którzy w namiotach i na stoiskach prezentowali swoje usługi dla rolnictwa i serwowali wiele smakowitych potraw regionalnych. Na szczególne podkreślenie zasługuje prezentacja bydła mięsnego (ras Hereford i Limousine) oraz czynny przez dwa dni Wystawy „piknik dobrej wołowiny”, przygotowany przez Krajowy Związek Hodowców Bydła i Producentów Mięsa Wołowego.

Wszystkim sponsorom dużym i małym

oraz Funduszowi Promocji Mleka i Promocji Mięsa Wołowego serdecznie dziękujemy za wsparcie finansowe, bez którego ta impreza by nie zaistniała. Życzymy wszystkim hodowcom oraz wystawcom oraz licznej publiczności wszystkiego najlepszego.

Do miłego zobaczenia w 2018 roku.

Jan Trela – Instytut Zootechniki PIB w Balicach
Wojciech Rasiński – PFHBiPM,
Przedstawicielstwo w Krakowie
Piotr Kowol – PFHBiPM, biuro w Krakowie
Bartosz Szymik – Instytut Zootechniki PIB w Balicach

Fot. w art.: M. Krawiec, W. Rasiński, J. Trela

Wystawy Zwierząt Hodowlanych

Otwarcie Wystawy

Nagradzanie hodowców

Hodowcy i organizatorzy
Wystawy

Krowa Kawka – czempion phf odm.
czb. z hodowli P. Buły z Morawczyny

Krowa Fama – superczempion
Wystawy z OHZ Osiek

Krowa Wilga – wiceczempion
w pierwiastkach z hodowli S. Zająca
z Działu

Najstarsza krowa na Wystawie –
Spizana z hodowli Anny Zubek
z Suchego

Ocena bydła

Maszyny rolnicze

Spikerzy Wystawy – Joanna Łapka
i Paweł Waras z Komisarzem
Wystawy prof. Janem Trelą

Owczarki z „trenerami”
przed pokazem

Koza kapacka z hodowli L. Górnego
z Ochotnicy Górnej

Cakiel podhalański

Stoisko z gołębiami – PZHG